

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.N.M. Stavenuiter

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143190

stavenuitera@Noord-Holland.nl

1 | 6

Betreft: Provinciaal Programma Landelijk (PPLG)

Verzenddatum

- 3 APR. 2024

Kenmerk 2182863/2227072

Geachte leden,

Deze brief bevat de maandelijkse update met betrekking tot het PPLG.
De inhoud van deze brief is besproken in onze vergadering van 26 maart jl.
Wij gaan in op de volgende onderwerpen:

Uw kenmerk

1. Stand van zaken koplopersprojecten
2. Stand van zaken evaluatie totstandkoming koplopersprojecten
3. Gebiedenaanpak in onzekere tijden
4. Betrekken gemeenten bij het PPLG
5. Volgende versie PPLG
6. Rapport sociaaleconomische impactanalyse
7. Samenhang PPLG en Ruimtelijk Voorstel/ Ruimtelijk Arrangement
8. Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)
9. Wijze waarop PS bij het vervolgproces van het PPLG wordt betrokken

Zoals u ziet betreft het, in verband met de fase waarin het PPLG zich bevindt, procesgerelateerde onderwerpen.

Ad 1. Stand van zaken koplopersprojecten

Zoals u bekend hebben wij in juni/juli 2023 een zevental 'koplopersprojecten' bij het Rijk ingediend voor een totaalbedrag van afgerond 81 miljoen euro, maar is het subsidieplafond voor onze provincie vooralsnog bepaald op afgerond 12 miljoen euro, bestemd voor enkele van de bedoelde koplopersprojecten. We hebben een bijgestelde aanvraag gedaan, waarvoor de deadline gold van 1 april 2024. Ondanks het genoemde subsidieplafond hebben wij het volledige pakket aan koplopersprojecten, in bijgestelde vorm, opnieuw ingediend, voor een bedrag van afgerond 81 miljoen euro. Daarnaast hebben wij nieuwe projecten ingediend voor een bedrag van 87 miljoen euro. Voor niet onder het subsidieplafond vallende projecten is bij het Rijk nog geen financiering beschikbaar, maar ze zullen mogelijk later beoordeeld worden als er wel financiële middelen beschikbaar mochten komen. Uiteraard zullen wij u onze brief aan het Rijk ter kennisname toesturen. In de vergadering van 15 april a.s. van de commissie Landelijk Gebied zullen wij u nadere actuele informatie kunnen geven en uw eventuele vragen beantwoorden.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Ad 2. Stand van zaken evaluatie totstandkoming koplopersprojecten

Wij zijn bezig, mede naar aanleiding van de in de Statencommissie van 11 maart jl. gevoerde discussie hierover, te organiseren dat het proces van de totstandkoming van de koplopersaanvraag wordt geëvalueerd. Het is immers belangrijk dat we leren van het gelopen proces. Wij zullen u op korte termijn, zo mogelijk in de aprilvergadering van uw commissie Landelijk Gebied, over onze aanpak informeren.

Ad 3. Gebiedenaanpak in onzekere tijden/ overzicht lopende gebiedsprocessen

U bent in de technische briefing en de vergadering van de commissie Landelijk Gebied van 11 maart jl. geïnformeerd over onze aanpak.

In deze commissievergadering is u een overzicht toegezegd van de stand van zaken in alle ruim 20 lopende gebiedsprocessen. Dit overzicht treft u aan in de bijlage. Er is aangegeven in welke fase het gebiedsproces zich bevindt, wie de trekker is en aan welke NPLG-doelen en andere doelen er wordt gewerkt.

Ondanks de financiële en beleidsmatige onzekerheid rond het PPLG, samenhangend met de politieke situatie in Den Haag, gaan we door met de gebiedsprocessen. Hierbij handhaven we zoveel mogelijk een integrale benadering en focussen we onze eigen inzet op gebiedsprocessen die een grote bijdrage leveren aan de VHR-doelen en urgente water- en klimaatvraagstukken. De aanpak is adaptief waarbij we kansen om andere opgaven mee te koppelen zoveel mogelijk benutten, ook al zijn dat soms kleine kansen. Daar waar we als provincie niet zelf een gebiedsproces trekken, stimuleren we initiatieven vanuit de gebieden zelf mits ze bijdragen aan onze doelen. Een voorbeeld hiervan is het gebiedsproces Ronde Hoep waarbij een groep agrariërs werkt aan een duurzame toekomst met praktische oplossingen voor de klimaat- en stikstofopgaven.

De komende maanden werken we, in samenwerking met de belangenorganisaties en de medeoverheden, de keuzevraagstukken uit die voor de uitvoering in de gebieden van wezenlijk belang zijn. Deze uitwerking nemen we op in de volgende versie van het PPLG dan wel in het uitvoeringsprogramma voor de vijf PPLG-gebieden dat daarvan een onderdeel wordt.

Wij stellen voor in de commissie van mei een verdiepende inhoudelijke technische briefing te houden aan de hand van drie gebiedsprocessen die elk in een ander landschapstype voorkomen:

- Gebiedsproces in de veenweiden
- Gebiedsproces in de binnenduinrand
- Gebiedsproces in het Vechtplassengebied

Met de presentatie van deze drie voorbeelden, die elk hun unieke problematiek en opgaven kennen, wordt een redelijk compleet beeld geschetst. Daarbij wordt ingegaan op de opgave (incl. het beoogde doelbereik), de aanpak en de dilemma's en keuzevraagstukken die in het gebiedsproces aan de orde komen.

Komende maanden wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma PPLG waarin de aanpak van de uitvoering beschreven staat voor de komende jaren, inclusief het werk in de gebiedsprocessen. In de commissie landelijk gebied van 17 juni volgt een nadere toelichting op het uitvoeringsprogramma.

Ad 4. Betrekken gemeenten bij het PPLG

De drie waterschappen in Noord-Holland zijn stevig en over de volle breedte betrokken bij het PPLG en de verdere uitwerking daarvan. Dat geldt nog in mindere mate voor gemeenten omdat het PPLG qua uitwerking vaak nog tamelijk abstract is en de gemeentebelangen concreet en specifiek. In concrete gebiedsprocessen zijn de betreffende gemeenten overigens wel nauwer betrokken.

Wij vinden het van groot belang dat de gemeenten goed zijn aangehaakt bij het PPLG-proces en de keuzes die daarbij worden gemaakt. Daarom zullen de programmateams van de vijf programmegebieden bij de gemeenten langsgaan om hen te informeren over het proces. Om de gemeenten ook qua inhoud mee te nemen zullen we webinars organiseren. Uiteraard zal gemeenten worden gevraagd hun zorgen, ideeën en wensen in te brengen.

Ad 5. Volgende versie PPLG (Q3 2024)

Wij werken aan de volgende versie van het PPLG, waarin we de startversie op een aantal punten nader uitwerken. Het Rijk vraagt ons om deze volgende versie aan het eind van het derde kwartaal van dit jaar op te leveren en om in deze versie zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de geldende vereisten uit de Handreiking voor de gebiedsprogramma's NPLG (versie februari 2024) alsook aan de punten uit het 'tussentijds oordeel' van het Rijk over onze startversie (oktober 2023). We hanteren hierbij zoals u weet een flexibele planning, gelet op alle financiële en beleidsmatige onzekerheden rond het NPLG en de provinciale PPLG's. We kijken dan ook wat we onder deze omstandigheden en het korte tijdsbestek in september kunnen leveren. Daarbij zijn we voornemens om qua verdere uitwerking van de beleidsvraagstukken en gebiedskeuzes een focus aan te brengen op prioritaire gebieden en thema's.

Ad 6. Rapport sociaaleconomische impactanalyse

Het is van groot belang om inzichtelijk te maken wat de sociaaleconomische impact is van maatregelen in het PPLG, nog vóórdat maatregelen daadwerkelijk worden geïmplementeerd. Daarbij komt dat een zogenaamde sociaaleconomische impactanalyse (SEIA) een verplicht onderdeel is van ons PPLG (vereiste 7 in de Handreiking voor de gebiedsprogramma's NPLG van het Rijk, versie februari 2024). En ook uw Staten hechten grote waarde aan deze analyse (motie 138/2022).

Het Rijk, provincies, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties hebben in mei 2023 gezamenlijk een [methodiek voor de SEIA](#) ontwikkeld. We beschouwen de impactanalyse als een waardevol participatie-instrument om samen met onze partners de effecten van de maatregelen uit het PPLG op brede welvaart in gebieden te bepalen. En zo ons beleid aan te passen om negatieve effecten te voorkomen, positieve effecten te versterken of onzekerheden weg te nemen.

Berenschot is door ons gevraagd om als onafhankelijke partij te helpen bij het toepassen van een SEIA voor maatregelen uit het Noord-Hollandse PPLG. Dit met als doel inzicht te krijgen in de sociaaleconomische effecten van ons beleid. Ook willen we inzicht krijgen in de methodiek, zodat we die kunnen toepassen in de gebiedsprocessen. Hiervoor zijn SEIA's uitgevoerd op twee maatregelen van het Noord-Hollandse PPLG: (1) de pijler 'meer bos' van de bossenstrategie en (2) de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LbV en LbV+). De uitkomsten van deze analyses en geleerde lessen staan in het rapport: 'Leren van de sociaaleconomische impactanalyse' dat als bijlage bij deze brief is gevoegd.

De resultaten van dit rapport nemen wij mee in de ontwikkeling van ons beleid. De geleerde lessen over de methodiek gaan we de komende tijd gebruiken in enkele pilots in gebiedsprocessen. In de volgende versie van het PPLG willen we dan ook aangeven hoe we de SEIA definitief een plek geven in onze gebiedsprocessen.

Ad 7. Samenhang PPLG en Ruimtelijk Voorstel/ Ruimtelijk Arrangement

In de startversie PPLG is als uitgangspunt gehanteerd dat in het PPLG keuzes op hoofdlijnen worden gemaakt en de uitwerking en uitvoering grotendeels plaatsvindt in gebiedsprocessen. Zoals gezegd is de ambitie om in de volgende versie van het PPLG een aantal vraagstukken verder uit te werken. De uitwerking is een kader voor de uitvoering in de gebiedsprocessen. Sommige keuzes hebben gevolgen voor de ruimtelijke ontwikkeling. Voorbeelden zijn de groenblauwe dooradering en de herbegrenzing van het Natuurnetwerk Nederland.

In het traject Ruimtelijk Voorstel/Ruimtelijk Arrangement (hierna RV-traject) worden ruimtelijke keuzes in samenhang weergegeven en opgepakt. De vast te stellen volgende versie van het PPLG, en deels ook de uitvoering van het PPLG, geven uitwerking aan een deel van deze ruimtelijke vraagstukken. Dat roept de vraag op hoe in het PPLG en bij de uitvoering van het PPLG met ruimtelijke gevolgen moet worden omgegaan.

De lijn is als volgt:

- Het PPLG zal over het algemeen alleen nog globale ruimtelijke keuzes bevatten. De samenhang daarvan met andere vraagstukken wordt bewaakt in het RV-traject, dat over meer gaat dan de vraagstukken in het PPLG.
- Dat betekent niet dat in het PPLG en bij de uitvoering van het PPLG in de gebiedsprocessen alles moet wachten op de in het RV-traject te maken keuzes. Er moeten immers belangrijke doelen gehaald worden met krappe deadlines. Er kunnen daarom ook concrete en meer definitieve ruimtelijke keuzes gemaakt worden mits ze aansluiten op de globale ontwikkelrichtingen in het PPLG.
- Wanneer er concrete en meer definitieve ruimtelijke keuzes nodig zijn die vooruitlopen op het RV-traject, worden deze aan GS en waar nodig PS voorgelegd.

Ad 8. Ontwerp Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Zoals bekend, heeft het Rijk het ontwerp Nationaal Programma Landelijk Gebied (ontwerp-NPLG) ter inzage gelegd. In IPO-verband is gewerkt aan een gezamenlijke reactie op het ontwerp-NPLG. In deze gezamenlijke

reactie is ook ruimte ingebouwd voor onderwerpen die specifiek voor individuele provincies van belang zijn. Daar hebben wij ook gebruik van gemaakt.

In het gezamenlijke deel wordt onder meer benadrukt dat het ontwerp-NPLG geen duidelijkheid biedt ten aanzien van de eigen inzet van het Rijk op generieke maatregelen, dat een ontwikkelperspectief voor de agrarische sector ontbreekt en dat er nog altijd onzekerheden bestaan rondom het Transitiefonds landelijke gebied. Het Rijk brengt te weinig in beeld welke inzet ze zélf gaat leveren op de NPLG-opgaven. In het Noord-Hollandse deel wordt onder meer aandacht gevraagd voor het NNN, agrarisch natuurbeheer, de meetcorrectie ammoniak van zee en investerings- en innovatieregelingen ten behoeve van de agrarische sector. Als derde bijlage treft u de inspraakreactie van het IPO aan op het ontwerp-NPLG.

In november jl. werd tussen Rijk en medeoverheden afgesproken dat op acht punten nog een nadere uitwerking van het NPLG nodig is. Dit zijn de volgende punten:

- a. Verduidelijken taken en verantwoordelijkheden
- b. Analyse water- en bodemsysteem
- c. Concretisering leefbaarheid en opvolging SEIA's
- d. Bossenstrategie
- e. Gevolgen van de KDW-update (Kritische Depositiewaarden)
- f. Natuurarealen
- g. Financieel instrumentarium (Transitiefonds en andere fondsen)
- h. Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN) en NPLG

In het kader van de uitwerkingsagenda NPLG die tussen Rijk en medeoverheden overeen is gekomen, is en wordt verder uitwerking gegeven aan voornoemde acht punten.

Ad 9. Wijze waarop uw Staten bij het vervolgproces van het PPLG worden betrokken

Het PPLG staat maandelijks op de agenda van de Statencommissie Landelijk Gebied. Daartoe sturen wij u maandelijks een brief toe met dan actuele informatie. Zoals hierboven onder punt 3 al genoemd stellen wij voor om bij de meivergadering een technische briefing te organiseren over de gebiedsprocessen. In de junivergadering van de commissie beogen wij de beleidsuitgangspunten en gebiedskeuzes voor te leggen, die we willen verwerken in de volgende versie van het PPLG. We streven ernaar deze volgende versie voor de septembervergadering van de commissie aan te leveren, ter bespreking op de B-agenda, en vervolgens eind september aan het Rijk toe te sturen.

Wij gaan ervan uit u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen:

- 1 Rapport SEIA
- 2 IPO-zienswijze op NPLG
- 3 Overzicht gebiedsprocessen